

M I A S T O
C Z E L A D Ź

Analiza sytuacji gminy z zakresu gospodarki odpadami za rok 2018

czerwiec 2019

I. Wprowadzenie.

Niniejszy dokument sporządzony został w związku z ustawowym obowiązkiem przeprowadzenia rocznej analizy stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Czeladź, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Podstawę prawną opracowania stanowi art. 3 ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1454 z późn. zm.). Zakres przedmiotowej analizy częściowo pokrywa się z rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi sporządzanym przez gminę na podstawie art. 9q ww. ustawy.

II. Zarys prowadzonej gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Czeladź.

1. Informacje ogólne.

Odpady komunalne powstające na terenie gminy Czeladź odbierać mogą wyłącznie przedsiębiorcy, którzy uzyskali wpis do Rejestru Działalności Regulowanej.

W roku 2018 odpady z terenu gminy odbierane były przez:

1. Alba Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Czeladź Sp. z o.o. Czeladź, ul. Wojkowicka 14a.
2. Alba Południe Polska Sp. z o.o. Dąbrowa Górnicza, ul. Starocmentarna 2.
3. Remondis Sp. z o.o. Oddział w Sosnowcu, ul. Baczyńskiego 11.
4. A.S.A. Eko Polska Sp. z o.o. Zabrze, ul. Lecha 10.
5. Zakład Oczyszczania Miasta Zbigniew Strach, Konopiska, Korzonek 98.
6. Abluo Kamil Bielas, Kolonia, ul. Długa 39.
7. SUEZ Południe Sp. z o.o. Częstochowa, ul. Dębowa 26/28.
8. Czyścioch S.C. Bielas Waldemar Ratajczak Grzegorz, Katowice, ul. Pogodna 15/74.
9. Strach i Synowie Sp. z o.o. Częstochowa, ul. Bór 169.

Realizacja gospodarowania odpadami komunalnymi

Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od mieszkańców miasta Czeladź realizowane są na podstawie umowy zawartej na okres od dnia 1.07.2017 r. do dnia 31 grudnia 2019 r., którą realizuje wyłonione w drodze przetargu nieograniczonego konsorcjum firm:

Lider: ALBA PGK Czeladź Sp. z o.o.,

Konsorcjant: Przedsiębiorstwo Techniki Sanitarnej ALBA Sp. z o.o. z Chorzowa.

Wysokość opłat jakie gmina ponosi za odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych w roku 2018 nie uległa zmianie i wynosiła.

- 410,40 zł/Mg/odpady zmieszane,

- 102,60 zł/Mg/odpady selektywne.

Gmina rozlicza się z wykonawcą na podstawie faktycznej ilości odebranych w danym miesiącu

odpadów. Stawki opłat pobieranych od mieszkańców za gospodarowanie odpadami komunalnymi od 2015 roku zostały utrzymane na dotychczasowym poziomie i wynoszą 13 zł/miesiąc w przypadku zbierania odpadów w sposób selektywny oraz 20 zł/miesiąc za zbieranie odpadów bez selektywnej zbiórki. Opłata ponoszona przez właściciela nieruchomości obliczana jest od każdej zamieszkałej na niej osoby, zgodnie ze złożoną deklaracją.

Na terenie gminy Czeladź odpady komunalne zbierane były w podziale na:

1. Odpady zmieszane:

- a) odbiór z zabudowy wielomieszkaniowej odbywa się nie rzadziej niż 2 razy w tygodniu (w zależności od potrzeb zarządcy nieruchomości do 6 razy w tygodniu),
- b) odbiór z zabudowy jednorodzinnej odbywa się nie rzadziej niż 1 raz na dwa tygodnie.

2. Odpady zbierane selektywnie:

zbiórka odpadów selektywnych z podziałem na papier, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe, szkło, odpady biodegradowalne i zielone odbywa się w dwóch systemach:

- a) w systemie pojemnikowym – obejmującym zabudowę wielomieszkaniową, w której skład wchodzi spółdzielnie mieszkaniowe oraz wspólnoty mieszkaniowe – odpady odbierane są co najmniej 1 raz na tydzień (częstotliwość odbioru ustalona indywidualnie wg potrzeb);
- b) w systemie workowym – obejmującym zabudowę jednorodzinną – odpady odbierane są 1 raz w miesiącu.

Odpady biodegradowalne i zielone odbierane były od właścicieli nieruchomości zamieszkałych 1 raz w tygodniu w okresie od początku marca do końca listopada.

W miesiącach od grudnia do końca lutego odpady biodegradowalne i zielone odbierane były 1 raz na miesiąc wraz z odpadami gromadzonymi selektywnie.

Mieszkańcy gminy Czeladź mogli również bezpłatnie oddawać odpady biodegradowalne i zielone do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) przy ul. Szyb Jana 1 H w Czeladzi.

Odpady wielkogabarytowe z nieruchomości jednorodzinnych odbierane były trzy razy w ciągu roku (w formie wystawki) wczesną wiosną, latem i na jesieni, a z nieruchomości wielomieszkaniowych raz na 2 tygodnie z funkcjonujących placów gospodarczych.

W roku 2018 na terenie gminy funkcjonował Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) prowadzony przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami CORTEX II Sp. z o.o., zlokalizowany przy ul. Szyb Jana 1H w Czeladzi.

Przedsiębiorca realizujący usługę prowadzenia PSZOK został wyłoniony w drodze przetargu nieograniczonego (umowa zawarta została na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.).

W grudniu 2018 r. rozstrzygnięto kolejny przetarg na organizację i prowadzenie PSZOK w okresie od 1.01.2019 r. do 31.12.2020 r.. Przetarg wygrała firma dotychczas prowadząca PSZOK, z którą została podpisana umowa opiewająca na kwotę 542 275,81 zł

Do punktu mieszkańcy mogą dostarczać odpady powstające w gospodarstwach domowych tj: papier i tektura, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, szkło, odpady biodegradowalne i zielone, przeterminowane leki, chemikalia, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady budowlane i rozbiórkowe (limit do 1 tony rocznie na gospodarstwo domowe), meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony i wszelkiego rodzaju odpady niebezpieczne oraz ich opakowania, papę, itp.

Ponadto gmina Czeladź prowadziła zbiórkę zużytych baterii na terenie czeladzkich placówek oświatowych oraz przeterminowanych leków w 5 aptekach:

1. Apteka „Europejska II”, ul. Będzińskiej 80.
2. Apteka „Farmacja”, ul. Spacerowej 4.
3. Apteka „Blisko Ciebie”, ul. Rynek 24.
4. Apteka „Blisko Ciebie”, ul. Nowopogońska 227i.
5. Apteka „Dbam o zdrowie”, ul. Rynek 24.

2. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Czeladź w roku 2018 .

Z nieruchomości zamieszkałych w roku 2018 odebrano 12 007,34 Mg odpadów komunalnych. W porównaniu z rokiem 2017 nastąpił spadek w ilości wytworzonych i odebranych odpadów o 736 Mg. W zebranych odpadach komunalnych 8 520,48 Mg stanowiły odpady zmieszane, a 3 486,86 Mg odpady zebrane w sposób selektywny. Wszystkie odpady komunalne zebrane z nieruchomości zamieszkałych zlokalizowanych na terenie miasta zostały zagospodarowane w prawidłowy sposób w Regionalnych Instalacjach Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) oraz u uprawnionych recyklerów. Z roku na rok widać tendencję spadkową w ilości wytwarzanych i zbieranych odpadów komunalnych zmieszanych przy jednoczesnym wzroście ilości zebranych odpadów w sposób selektywny. Zmieszanych odpadów zebrano mniej o 1 117 Mg, a odpadów selektywnych zebrano więcej o 387 Mg.

Z terenu całej gminy Czeladź w roku 2018 odebrano następujące ilości odpadów:

- zmieszane odpady komunalne: 14 210,692 Mg
- odpady ulegające biodegradacji: 827,300 Mg
- papier i tektura: 358,500 Mg
- tworzywa sztuczne: 118,050 Mg
- zmieszane odpady opakowaniowe: 684,910 Mg

- szkło: 302,662 Mg
- odpady wielkogabarytowe: 506,600 Mg
- odpady budowlano-remontowe: 825,020 Mg

3. Ilość odpadów komunalnych zebranych w PSZOK.

W roku 2018 do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych Mieszkańcy dostarczyli 832,728 Mg odpadów, w tym:

- papier i tektura: 5,158 Mg
- tworzywa sztuczne: 65,562 Mg
- szkło: 13,072 Mg
- żelazo i stal: 1,392 Mg
- odpady budowlano-remontowe: 535,982 Mg
- odpady wielkogabarytowe: 106,313 Mg
- leki przeterminowane: 0,999 Mg
- odpady ulegające biodegradacji: 67,760 Mg
- odpady niebezpieczne (w tym filtry olejowe, farby, tusze, urządzenia zawierające freon, kwasy oraz urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające substancje niebezpieczne): 12,452 Mg
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny: 6,968 Mg
- tekstylia: 5,120 Mg
- zużyte opony: 11,950 Mg

Zebrane odpady biodegradowalne zostały zagospodarowane w RIPOK a pozostałe odpady przekazane do recyklingu, ponownego użycia lub utylizacji.

W porównaniu do roku poprzedniego, ilość odpadów oddanych do PSZOK wzrosła o ponad 194 Mg.

4. Osiągnięte poziomy odzysku w roku 2018.

Poziomy odzysku obliczono zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016r. oraz Rozporządzeniem Ministra z dnia 15 grudnia 2017r.:

- Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania: **0,08%** (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska poziom ten w 2017r. nie może przekroczyć 40%). Oznacza to, że odpady komunalne ulegające biodegradacji zebrane z terenu gminy Czeladź w całości zostały poddane innym procesom odzysku niż składowanie.
- Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów

- komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła: **38,82%** (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska poziom ten w 2018 r. nie może być niższy niż 30%).
- c) Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych: **93,78%** (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska poziom ten w 2018r. nie może być niższy niż 50%).
- Osiągnięty wynik pozwala na spełnianie maksymalnych wymogów dla tego rodzaju odpadów określonych na rok 2020.

Gmina spełniła kryteria wynikające z przepisów prawa.

III. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Na terenie gminy Czeladź na dzień 31 grudnia 2018 r. zameldowanych było 30 180 mieszkańców. Natomiast systemem odbierania i gospodarowania odpadów komunalnych (na podstawie złożonych deklaracji) objętych było 28 868 osób.

Znaczna większość mieszkańców gminy Czeladź (ok. 70%) mieszka w zabudowie wielomieszkaniowej administrowanej przez największych 9 zarządców nieruchomości, tj.:

- Czeladzka Spółdzielnia Mieszkaniowa,
- Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego – ZBK Sp. z o.o.
- Górnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa „Skarbek”,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Saturn”,
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe ADM,
- Spółka Restrukturyzacji Kopalń,
- Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów,
- STS Invest Polska

W zabudowie wielomieszkaniowej, ze względu na największe skupiska i anonimowość mieszkańców występują największe problemy z prawidłowym zbieraniem odpadów w sposób selektywny. Gmina podjęła działania zmierzające do określenia miejsc, w których najczęściej występuje proceder nieprawidłowej segregacji odpadów (głównie zanieczyszczanie odpadów selektywnych przez odpady zmieszane). Powiadomieni zostali zarządcy nieruchomości o możliwości naliczenia zwiększonej opłaty za odbieranie odpadów. Przygotowano również odpowiednią kampanię informacyjną i edukacyjną dla mieszkańców. Jednym z częściej występujących problemów jest zmniejszanie ilości placów gospodarczych na terenach zabudowy wielomieszkaniowej (np. pod miejsca parkingowe) lub lokalizacja placów gospodarczych w miejscach trudno dostępnych dla służb komunalnych. Miasto monitoruje na bieżąco ten problem i powiadamia zarządców nieruchomości oraz proponuje zastosowanie skutecznych rozwiązań, np.

zmiana lokalizacji placów gospodarczych, powiększanie placów tak aby wszystkie pojemniki można było w nich umieścić, itp. Również częstotliwość odbierania odpadów jest dostosowana do bieżących potrzeb zarządców nieruchomości. Na terenie miasta w zabudowie wielomieszkaniowej ustawione są 704 sztuki pojemników na odpady segregowane.

Kolejny rok po wprowadzeniu jednolitego systemu odbierania i gospodarowania odpadami komunalnymi pokazuje nam, iż zmniejsza się ilość odbieranych zmieszanych odpadów komunalnych, a zwiększa się ilość odpadów zebranych w sposób selektywny.

Uszczelnienie systemu, rygorystyczne normy odzysku i ograniczenia składowania oraz coraz bardziej zaawansowana technika przetwarzania odpadów powodują zwiększenie kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi. W obecnym stanie prawnym zmieszane odpady komunalne oraz odpady ulegające biodegradacji (wytworzone na terenie gminy Czeladź) muszą zostać oddane do Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) zlokalizowanych w regionie II województwa śląskiego. Nie ma możliwości aby odpady te trafiły bezpośrednio na „instalacje zastępcze” lub do składowania.

RIPOK posiadają zaawansowane instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, ale w związku z tym koszt przetwarzania odpadów znacznie wzrósł, ponieważ składowanie było najtańszą formą unieszkodliwiania odpadów jednocześnie najbardziej obciążającą środowisko naturalne. Zmieszane odpady komunalne oraz odpady ulegające biodegradacji zebrane na terenie naszego miasta zawożone są do:

- RIPOK, Zakład Przetwarzania Odpadów Komunalnych LIPÓWKA II w Dąbrowie Górniczej,
- Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów PTS ALBA Sp. z o.o. MBP ZPO w Chorzowie,
- Instalacja MBP BM Recykling Sp. z o.o. w Siemianowicach Śląskich,
- Zakład Segregacji i Kompostowni Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zabrze,
- MPGO Sp. z o.o. Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w Sosnowcu.

W roku 2018 łączny koszt odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych na podstawie wystawionych i zapłaconych faktur oraz funkcjonowania systemu wyniósł: 4 546 572,66 zł, w tym:

1. Alba PGK Czeladź Sp. z o.o. - 3 864 896,85 zł.
2. PSZOK – 263 985,08 zł.
3. Dzierżawa i obsługa 3 kontenerów o poj. 3,5 m³ ustawionych w miejscach potencjalnego występowania „dzikich wysypisk” przy kompleksach garaży na ul. Szpitalnej, Asfaltowej i Wiosennej – 47 044,80 zł.
4. Koszty administracyjne – 370 645,93 zł.

Ponadto, na terenie miasta w roku 2018 zlikwidowano 16 „dzikich wysypisk”, a koszt tych

działań wyniósł 36 525,60 zł.

Postępowania przetargowe na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, rozstrzygane w ostatnim półroczu w gminach Regionu II, do którego należy też Czeladź, pokazują nam znaczny wzrost cen za odbiór i przetwarzanie odpadów. Przetwarzanie odpadów staje się coraz droższe, ponieważ ich przetwórcy mają problemy ze zbytem surowców wtórnych (głównie gum, folii i odpadów wielomateriałowych, za których oddanie trzeba dodatkowo płacić), gwałtownie rosną koszty przetwarzania odpadów biodegradowalnych, jak również wyśrubowane poziomy odzysku i rosnąca stale opłata za składowanie odpadów znacząco podnoszą koszty przetwarzania odpadów. Obecnie jest przygotowywany nowy przetarg na realizację usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu gminy Czeladź na lata 2020-2021. Spodziewamy się wzrostu cen za realizację tej usługi na poziomie 40-50%. Jak pokazał przykład gmin ościennych np. Wojkowice, Będzin, stawka miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami pobierana od mieszkańca oscyluje w granicach 19-21 zł/osobę (w przypadku odpadów segregowanych).

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1454 z późn. zm.), gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania. Działania gminy prowadzone dotychczas pozwoliły na spełnienie ustawowych poziomów recyklingu, ponownego użycia oraz na ograniczenie składowania odpadów. Duży nacisk kładziony jest na edukację ekologiczną wśród najmłodszych. W roku 2018 we wszystkich klasach szkół podstawowych oraz ostatnich klasach gimnazjów zostały przeprowadzone warsztaty z zakresu prawidłowego postępowania z odpadami. W roku 2019 będą przeprowadzone zajęcia edukacyjne we wszystkich grupach przedszkolnych na terenie miasta.

W latach następnych konieczne będzie zwiększenie edukacji ekologicznej wśród mieszkańców Czeladzi z naciskiem na prowadzenie prawidłowej selekcji odpadów komunalnych. Planowane jest przeprowadzenie serii wykładów i rozpropagowanie materiałów edukacyjnych we wszystkich gminnych placówkach oświatowych (szkoły i przedszkola) oraz prowadzenie edukacji wśród dorosłej części społeczeństwa. Zwiększona zostanie kontrola gromadzenia selektywnego odpadów, głównie w zabudowie wielorodzinnej, gdzie jakość zbieranych surowców wtórnych nie jest zadowalająca.